

Corruptie? Niet in ons bedrijf ...

› Preventie van corruptie in het bedrijfsleven

Federale Overheidsdienst
Justitie

.be

VOORWOORD

België is zich bewust van zijn centrale positie binnen de Europese Unie en zet zich sinds heel wat jaren in voor de strijd tegen corruptie in het kader van nationale en internationale commerciële transacties.

Hiertoe werd, op het einde van de jaren '90, een belangrijke hervorming doorgevoerd met betrekking tot de aspecten van zowel de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen als fiscale en strafrechtelijke implicaties.

Sindsdien is de strijd tegen corruptie een prioriteit van de Belgische regering in het Nationale Veiligheidsplan 2008-2011¹.

Corruptie komt onder verschillende vormen voor en wordt streng bestraft. Via deze brochure wil België de bedrijven die op de internationale markten van goederen en diensten actief zijn, sensibiliseren voor de gevolgen van corruptie.

Een verantwoordelijk management vereist een duidelijk omschreven definitie van wat aanvaardbaar of onaanvaardbaar is. Met deze brochure wil België de commerciële actoren informeren en waarschuwen voor de risico's die met hun professionele contacten gepaard gaan.

Deze brochure is een publicatie van de Belgische federale overheid.

¹ Goedgekeurd door de Ministerraad op 1 februari 2008. Zie www.polfed-fedpol.be/pub/pdf/NVP2008-2011.pdf

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	2
Wat is corruptie?	4
Wat kunnen bedrijven doen?	6
Herken alarmsignalen en pas op voor de risico's	8
Actie ondernemen: wat kan een bedrijf in de praktijk doen?	10
Informeer uzelf	10
Onderneem actie	11
Blijf waakzaam	12
Wat doet België tegen corruptie?	13
Op internationaal vlak	13
Op nationaal vlak	16
Belgische administraties en verbonden	19
Links	22

Foto's: FOD Justice
Goodshot: Business and Euro
Photo Alto: People at work by Vincent Hazat
Photo Alto: Today crowds by Frédéric Cirou

Wat is corruptie?

Corruptie is een criminaliteitsfenomeen dat heel wat maatschappelijke schade kan aanrichten. Het leidt tot concurrentievervalsing, schrikt investeerders af en brengt de verdere ontwikkeling van gezonde ondernemingen in gevaar. Corruptie is moreel verwerpelijk en ondergraaft het vertrouwen in de maatschappij en de democratie. Zij wordt door het zakenleven als de belangrijkste hinderpaal van investeringen in bepaalde landen beschouwd. Op langere termijn veroorzaakt corruptie een meer-kost, zowel voor de gemeenschap als voor de bedrijven. Het gaat ook dikwijls gepaard met een verlies aan kwaliteit en aan veiligheid.

Voor zowel een rechtspersoon als een natuurlijk persoon is corruptie het verzoeken, aanvaarden of ontvangen van een voordeel van eender welke aard om, in het kader van zijn functie, een welbepaald gedrag aan te nemen. Het is ook het voorstellen of verlenen van een dergelijk voordeel opdat een persoon een dergelijk gedrag zou aannemen. De wetgeving is van toepassing op Belgische personen en bedrijven, actief zowel in België als in het buitenland. België maakt ook geen onderscheid tussen nationale, internationale en buitenlandse ambtenaren.

Het maakt niet uit of de omkoping rechtstreeks of via tussenpersonen gebeurt, noch of het voordeel voor zichzelf of voor een derde bedoeld is. Het is ook irrelevant of dit in de publieke of de private sector gebeurt. Zowel de persoon die dergelijke voordelen aanbiedt als de persoon die ze aanvaardt, kunnen veroordeeld worden voor corruptie. De Belgische wetgeving viseert bijgevolg zowel de publieke als de private omkoping² en zowel de actieve als de passieve omkoping.

Met andere woorden, corruptie kan zich voordoen op verschillende niveaus en onder verschillende vormen. Al deze vormen van corruptie zijn strafbaar in België.

² *Voor de private corruptie is weliswaar een bijkomende voorwaarde vereist: de omkoping moet zonder medeweten en zonder machtiging van de raad van bestuur of de algemene vergadering, de lastgever of de werkgever gebeuren.*

Het Belgische Strafwetboek bevat twee hoofdstukken die van belang zijn in de strijd tegen corruptie: de artikelen 246 e.v. van het Strafwetboek betreffende de publieke omkoping en de artikelen 504*bis* en *ter* voor wat betreft de private omkoping. Straffen kunnen gaan van zes maanden tot drie jaar gevangenisstraf en mits verzwarende omstandigheden zelfs tot tien jaar. Qua geldboete kunnen sommen gevorderd worden tot 100 000 euro³.

Naast de negatieve publiciteit van een strafproces, kan een rechtspersoon ook van de lijst met erkende bedrijven voor overheidsopdrachten worden geschrapt⁴. In België is deelnemen aan de vergunning van overheidsopdrachten immers verboden voor bedrijven die veroordeeld zijn geweest voor deelname aan een criminele organisatie, omkoping, fraude, witwassen of elk ander misdrijf dat door zijn aard de beroepsmaatschappij aantast⁵.

Andere handelingen zijn eveneens strafbaar. Zo is er artikel 314 van het Strafwetboek dat de belemmering van de vrijheid van opbod of van inschrijving bij toewijzingen van de eigendom, van het vruchtgebruik of van de huur van roerende of onroerende zaken van een onderneming, van een levering, ... bestraft met een gevangenisstraf van 15 dagen tot zes maanden en met een geldboete van 100 euro tot 3000 euro⁶.

De fiscale wetgeving voorziet er bovendien in dat elk corruptie-element dat op basis van het Strafwetboek kan worden vervolgd, zowel voor een rechtspersoon als voor een natuurlijke persoon, niet aftrekbaar is van de belastbare basis. Ambtshalve wordt tevens een aparte bijdrage van 309 % van de waarde van het element aan de rechtspersoonlijke belastingbetaler opgelegd⁷.

³ *Te vermenigvuldigen met de wettelijke opdecimes. De geldboete kan zowel cumulatief met de gevangenisstraf als apart opgelegd worden.*

⁴ *Artikel 8 van de wet van 10 februari 1999 betreffende de bestraffing van corruptie, B.S., 23 maart 1999.*

⁵ *Artikel 11 van het koninklijk besluit van 23 november 2007 tot wijziging van de wet van 24 december 1993 betreffende de overheidsopdrachten en sommige opdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten en van sommige koninklijke besluiten tot uitvoering van deze wet, B.S., 7 december 2007.*

⁶ *Te vermenigvuldigen met de wettelijke opdecimes.*

⁷ *Artikel 219 WIB 1992.*

Wat kunnen bedrijven doen?

Corruptie is één van de belangrijkste hinderpalen voor bedrijven die op buitenlandse markten opereren. Afhankelijk van de sector en het land bestaat de kans dat men vroeg of laat met corrupt gedrag te maken krijgt. Het komt er dus op neer voldoende voorbereid te zijn. Deze brochure wil een aantal tips aanbieden over hoe men corrupte praktijken kan vermijden en bestrijden.

Gedragsregels verbieden corruptie, ongeacht de nagestreefde doelstelling. Dit geldt dus niet louter voor het verkrijgen of behouden van een markt. Dit verbod omvat niet alleen de betaling van commissies aan ambtenaren, maar ook hun geheimhouding in contracten van onderaanneming, *consulting*, 'technische bijstand' in het buitenland, ...

De betaling van vertegenwoordigers ter plaatse zou zich moeten beperken tot de betaling van rechtmatige diensten.

De controle van de bedrijfsrekeningen moet duistere of buitenboekhoudkundige rekeningen vermijden. De reglementering inzake de financiering van politieke partijen moet worden nageleefd en de directie- of controle instanties van de bedrijven moeten van vastgestelde boekhoudkundige anomalieën op de hoogte worden gesteld.

De belangrijkste maatregelen van goed bestuur kunnen in deontologische codes worden opgenomen. Het beste signaal naar het bedrijfspersoneel blijft evenwel het door de bestuurders gestelde voorbeeld.

Het is immers soms moeilijk een onderscheid te maken tussen corruptie en normale zakencontacten. Er bestaan grijze zones waar bijzondere aandacht naar moet uitgaan om delicate situaties op te lossen. Handel drijven met het Irak van Saddam Hussein kon veel geld opbrengen, maar ook zware gevolgen hebben, zowel voor de reputatie van het bedrijf als op strafrechtelijk vlak. Daarbovenop waren er ook de commissies die aan de Iraakse beambten en hun tussenpersonen dienden te worden betaald⁸.

⁸ *Independent Inquiry Committee into the United Nations, Oil-for-Food Programme, www.iic-offp.org*

België bestraft het omkopen van zowel buitenlandse ambtenaren als personen die instaan voor een Belgische openbare dienst. Door het uitvoeren van evaluatieopdrachten, ziet de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) er op toe dat de nationale overheden de anticorruptieovereenkomst van 1997 daadwerkelijk toepassen. Spijtig genoeg werden te weinig bedrijven totnogtoe gewezen op de goede praktijken.

Herken alarmsignalen en pas op voor de risico's

Onderstaande voorbeelden maken duidelijk dat corruptie en/of afpersing vanwege tactloze ambtenaren of andere personen vele vormen kan aannemen en bedrijven voor moeilijke situaties kan plaatsen. Daarom is het belangrijk de alarmsignalen in een vroeg stadium te herkennen zodat risicovolle situaties zo veel mogelijk vermeden kunnen worden.

- › Enkele dollars in mijn paspoort zorgen er voor dat ik niet het risico loop een uur langer in de luchthaven te moeten blijven totdat de lokale overheden mijn papieren checken.
- › Mijn aankoopdirecteur heeft een geheim akkoord gesloten met een leverancier die stelselmatig wordt gekozen voor de producten die ik aan mijn filialen lever. Er zijn twee mogelijkheden: ik schuif deze directeur discreet opzij waardoor hij bij de concurrentie hoogtij zal vieren of ik dien klacht in tegen hem zonder vrees voor eender welke publiciteit. Mijn bedrijf zal aantonen dat het begaan is met de prijs die ik de consument laat betalen zonder onnodige en contraproductieve commissie.
- › Ik weet dat de leiders van een bepaald land iets afromen op de levering van grondstoffen. Moet ik met mijn collega's uit andere landen samenwerken om hen te doen inzien dat deze praktijken tot het verleden behoren? Niemand verplicht mij ertoe handel met hen te drijven.
- › Ik ga met de directeur van een openbare instelling naar de voorstelling van mijn nieuwste product op een zonnige bestemming (Madrid of Rome of San Francisco) en neem de volledige week voor de tests. Waarom nodig ik hem/haar niet uit om mijn nieuw materiaal in de dichtstbijzijnde Belgische fabriek te bezichtigen?

Er dient ook te worden gewezen op enkele mogelijke straffen, bovenop de strafrechtelijke vervolgingen, die u kunnen worden opgelegd wanneer u op deze manier handelt.

De Wereldbank kan u aan een zwarte lijst toevoegen van bedrijven en/of personen die geraadpleegd wordt voor verschillende markten die subsidies of ontwikkelingshulp krijgen.

De Europese Unie kan de betaling van subsidies aan het programma waaraan u meewerkt, opschorten.

U mag ook niet vergeten dat corruptie aanstekelijk kan werken. Indien het intern bekend raakt dat u ambtenaren omkoopt, dan zal de verleiding groter zijn om goederen van het bedrijf te verduisteren of zich in zijn eigen activiteitsveld te laten omkopen. Als een ethisch gedrag als voorbeeld wordt gesteld, dan geldt ook het omgekeerde.

Een keer corrupt, altijd corrupt? Wanneer u zichzelf compromitteert door te frauderen, dan komt u in een kwetsbare positie terecht. Wanneer er geen weg meer terug is, dan wordt het moeilijk om geen smeergeld meer te betalen zonder chantage te moeten ondergaan. Bij een handelsgeschil dat het verbreken van het contract tot gevolg heeft, is het niet mogelijk sommen terug te eisen die wettelijk niet bestaan.

Actie ondernemen: wat kan een bedrijf in de praktijk doen?

Informeer uzelf

U informeert zich. Dat is een goed begin. Informatie is het eerste en het beste wapen in de dagdagelijkse strijd die bedrijven dienen te leveren tegen corrupte bedrijfspraktijken. Deze brochure bevat enkele (nationale en internationale) websites om deze informatie aan te vullen.

Raadpleeg bijvoorbeeld de 'ICC Rules of Conduct and Recommendations for Combating Extortion and Bribery'⁹ opgesteld door de internationale werkgeversorganisatie ICC¹⁰. Deze kunnen omschreven worden als een methode van zelfregulering, waarbij de basisregels ter preventie van corruptie door bedrijven uit de doeken worden gedaan. Hoewel zij geen wettelijke waarde hebben, geven deze ICC gedragsregels een overzicht van de meest deugdelijke bedrijfspraktijken. Door deze gedragsregels hebben bedrijven het gemakkelijker om hun wettelijke verplichtingen en verantwoordelijkheden te vervullen. Daarenboven beschikt ICC over een andere belangrijke tool: 'ICC Fighting Corruption: A Corporate Practices Manual'. Deze uitgave heeft de bedoeling internationale bedrijven te helpen om aan de *ICC Rules* en het OESO-verdrag ter bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties van 1997 te voldoen.

Bovendien heeft ICC-België de brochure 'Hoe Corruptie voorkomen?' uitgegeven. De brochure is een praktische handleiding voor het bedrijfsleven dat met corruptiepogingen wordt geconfronteerd. Hierin wordt bedrijven onder andere voorgesteld zelf een gedragscode op te stellen en hun werknemers daarover te informeren.

U kan verder nog belangrijke tips vinden op volgende websites:

www.business-anti-corruption.com en www.transparency.org

⁹ Zie www.iccwbo.org/policy/anticorruption/id870/index.html

¹⁰ International Chamber of Commerce

Op de website van de ngo Transparency International kan u voorbeelden van bedrijfsinitiatieven tegen corruptie terugvinden: de 'Transparency International Business Principles' voor grote, internationale bedrijven en de 'SME Edition' voor de kleine en middelgrote ondernemingen¹¹. De Belgische afdeling van Transparency International¹² organiseert eveneens opleidingen en kan advies verstrekken over de strijd tegen corruptie.

Nog een onschatbare bron van informatie is de gids 'Fighting Corruption through Collective Action', te vinden op de website van de Wereldbank¹³.

Onderneem actie

Het is van belang dat u in de strijd tegen corruptie niet stil zit. Onderneem actie, zowel preventief als reactief. Denk na over een strategie om corruptie binnen uw dienst of uw bedrijf aan te pakken. Wat zijn uw zwakke punten? Op welk vlak loopt u risico's en hoe denkt u in te spelen op delicate situaties?

Zo zal u in alle rust goede beslissingen kunnen nemen, zonder aan een crisissituatie het hoofd te moeten bieden. Deze maatregelen zullen afhangen van de grootte van uw bedrijf en van de mate waarin het aan risicolanden of -sectoren is blootgesteld. Indien u alle geledingen van uw klein bedrijf in de hand hebt, is het risico dus kleiner.

Indien u zich reeds bewust bent van de corruptieproblematiek, dan dient u nog uw medewerkers te sensibiliseren. Dit kan bijvoorbeeld via deontologische codes en transparante aankoop- en marktprocedures. Identificeer bijvoorbeeld ook de jobs die risico's inhouden op het gebied van corruptie en screen de hiervoor in aanmerking komende kandidaten zorgvuldig, organiseer regelmatig integriteitstrainingen met uw personeel, wees vooruitziend en betaal uw personeel een voldoende ruim salaris,

¹¹ Zie www.transparency.org/global_priorities/private_sector/business_principles

¹² Zie www.transparencybelgium.be

¹³ Zie info.worldbank.org/etools/antic/guide.asp

---

stel bijvoorbeeld een checklist op van omkopingsrisico's die eigen zijn aan uw bedrijf(s)tak, stel een handleiding van *best practices* op, stel een gedragscode op¹⁴, ... Bovendien voorziet u best in een beschermingsmechanisme voor personen die feiten binnen uw bedrijf melden. Dit vormt een krachtig instrument om corruptie te bestrijden.

De belangrijkste ngo die zich met corruptie bezighoudt, heet niet voor niets Transparency International. Corruptie gebeurt achter de schermen. Daarom zijn duidelijke procedures en het beginsel van dubbele controle van belang. Er kan ook een rotatie van de meest blootgestelde posten worden opgezet.

Blijf waakzaam

Zie ten slotte toe op de toepassing van de vastgestelde procedures en de regels van het goed bestuur die door u werden vastgelegd, want als ze niet in de praktijk worden omgezet, dan wordt uw inzet snel overbodig.

Zoek bij problemen hulp en advies bij de geijkte kanalen: uw vakorganisatie, uw vakbond, het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO), Kamer van koophandel, de (politie en gerechtelijke) overheden, ...

En vergeet niet dat uw medewerking voor ons van groot belang is. De openbare diensten kunnen immers niet alleen te werk gaan in de strijd tegen corruptie.

¹⁴ Voor inspiratie: zie www.vbo-feb.be en www.corporategovernancecommittee.be

Wat doet België tegen corruptie?

Op internationaal vlak

Door de internationalisering van de handel en de uitbreiding van de Europese Unie is het besef gegroeid dat corruptie een fenomeen is dat internationale aanpak vereist. Vandaar ook de steun voor gemeenschappelijke regels die de corruptie aanpakken over de grenzen heen, waarbij men zich niet meer beperkt tot de eigen nationale ambtenaren en/of personen en bedrijven, maar ook corruptie van buitenlandse ambtenaren en/of personen en bedrijven strafbaar stelt.

Belgische bedrijven die actief zijn op de internationale markt moeten dus beseffen dat corrupt gedrag noch in de nationale, noch in de internationale handel wordt aanvaard en ze moeten er zich tegelijk van bewust zijn dat zij ook in het buitenland strafrechtelijk aansprakelijk kunnen worden gesteld voor corrupte praktijken.

De belangrijkste internationale initiatieven en processen worden hierna opgesomd.

- › De **Overeenkomst van de Verenigde Naties ter bestrijding van corruptie** van 31 oktober 2003 is in werking getreden in december 2005. Dit is het eerste globale instrument in de strijd tegen corruptie en bevat onder meer bepalingen betreffende preventieve maatregelen, strafbaarstelling van corruptie, internationale samenwerking en technische assistentie. De Overeenkomst geniet brede steun: al meer dan 100 lidstaten hebben ze geratificeerd, waaronder ook België.
- › Het **Mondiaal Pact van de Verenigde Naties** brengt bijna 5000 bedrijven en organisaties bijeen van over de hele wereld. De leden ervan verplichten er zich toe in hun activiteiten en strategieën tien principes toe te passen op het gebied van mensenrechten, werk, milieu en bestrijding van corruptie. De leden rapporteren jaarlijks over de implementatie van deze principes. Er werd zopas een Belgische afdeling opgericht¹⁵.

¹⁵ *Global Compact Network Belgium werd op 25 februari 2010 opgericht.*

- › Het **Strafrechtelijk Verdrag ter bestrijding van corruptie van de Raad van Europa** van 1999 bevat bepalingen over zowel actieve als passieve corruptie in de publieke en de private sector. België heeft dit Verdrag geratificeerd in 2004, en maakt ook deel uit van de GRECO (Groupe d'états contre la Corruption) dat de toepassing van het Verdrag in de lidstaten controleert. .
- › Het **Burgerrechtelijk Verdrag ter bestrijding van corruptie van de Raad van Europa** van 1999 behandelt de burgerlijke aspecten van corruptie. België heeft dit Verdrag geratificeerd in 2007.
- › De **OESO-Overeenkomst ter bestrijding van omkoping van buitenlandse ambtenaren in internationale handelstransacties** van 1997 is van groot belang voor de Belgische private sector. Het doel van de OESO-Overeenkomst is om een gemeenschappelijk kader en gelijke competitieve voorwaarden te creëren voor de bedrijven in de landen die de Overeenkomst ratificeren. De Overeenkomst focust op de actieve corruptie: ze stelt de persoon strafbaar die een buitenlandse ambtenaar omkoopt, ook in landen die geen partij bij de Overeenkomst zijn. Bovendien is ook binnen de OESO een streng evaluatiemechanisme van kracht dat de landen controleert op de implementatie en toepassing van de Overeenkomst.
- › De **OESO-Richtlijnen voor multinationale ondernemingen** zijn aanbevelingen gericht aan bedrijven om maatschappelijk verantwoord te handelen. Ze bevatten een aantal vrijwillige principes en standaarden voor een verantwoord gedrag in de handelsbetrekkingen.

- › De **Europese Unie** heeft twee richtlijnen aangenomen (2004/17/EC en 2004/18/EC) over de strijd tegen corruptie en de gevolgen van corruptie. Ondernemingen die veroordeeld worden voor omkoping kunnen uitgesloten worden van deelname aan openbare aanbestedingen in andere landen. Verschillende EU-lidstaten hebben al een *blacklist* aangelegd in verband met openbare aanbestedingen.
- › Andere internationale regelgeving en initiatieven, of buitenlandse wetgevingen kunnen ook van belang zijn voor Belgische bedrijven. Vermeldenswaard zijn hier het initiatief 'Collective Action' van de Wereldbank (www.fightingcorruption.org), het WTO-akkoord over overheidsaanbestedingen van 1996, en de 'Foreign Corrupt Practices Act' van de Verenigde Staten van Amerika. Wat dit laatste betreft, kunnen Belgische bedrijven die bijvoorbeeld in een joint venture met een Amerikaans bedrijf samenwerken onderhavig zijn aan deze Amerikaanse wetgeving.

Op nationaal vlak

Sinds het einde van de jaren '90 heeft België steeds meer aandacht besteed aan haar anti-corruptiebeleid. Een aantal nationale corruptieschandalen en het ontoereikende juridische arsenaal dwongen België om de strafbepalingen inzake omkoping te herzien. Ook op internationaal vlak werd de druk opgevoerd. Zo heeft België de verdragen op VN- en EU-niveau, op niveau van de Raad van Europa en de OESO ondertekend en geratificeerd. De ondertekening en ratificatie van deze verdragen blijven natuurlijk geen lege doos; België heeft hiermee een aantal verplichtingen te vervullen.

Op het einde van de jaren '90 kwam de wet betreffende de omkoping¹⁶ tot stand en heeft men ook de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen¹⁷ ingevoerd. Vanaf dat moment beschikt België over een sluitende wetgeving voor zowel de publieke als de private omkoping en werd de mogelijkheid geschapen om, naast een individu, ook een rechtspersoon te vervolgen en te veroordelen. Deze twee wetten betekenden de eerste belangrijke stappen in het Belgische anti-corruptiebeleid.

¹⁶ *Wet van 10 februari 1999 betreffende de bestraffing van corruptie, B.S., 23 maart 1999.*

¹⁷ *Wet van 4 mei 1999 tot invoering van de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van rechtspersonen, B.S., 22 juni 1999.*

België beschikt over een eigen, gespecialiseerde anti-corruptiedienst bij de federale gerechtelijke politie, de **Centrale Dienst ter Bestrijding van Corruptie** (CDBC), die bij de Directie voor de bestrijding van de economische en financiële criminaliteit (DJF) is ondergebracht. De CDBC is bevoegd voor het opsporen en verlenen van ondersteuning bij de opsporing van misdrijven ten nadele van de belangen van de staat, zoals de ernstige en complexe misdrijven van corruptie. Bovendien oefent deze dienst een pilootfunctie uit in het kader van de bestrijding van criminele misbruiken en gedragingen inzake overheidsopdrachten, subsidiewetgeving, erkenningen en vergunningen, zoals ook de private corruptie. De CDBC volgt het fenomeen corruptie op om er een zo goed mogelijk beeld van te hebben. De dienst onderhoudt ook regelmatige contacten met aanverwante buitenlandse of internationale bureaus waaronder OLAF, de anti-fraudedienst van de Europese Commissie.

Het preventieve luik van het integriteitsbeleid binnen de federale overheidsdiensten wordt in België waargenomen door het **Bureau voor Ambtelijke Ethiek en Deontologie** van de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole. Dit Bureau heeft als opdracht de preventieve bewaking van de integriteit van de federale overheidsdiensten. Inmiddels heeft het Bureau een deontologisch kader opgesteld voor de ambtenaren van het federaal administratief openbaar ambt¹⁸. Dit kader heeft als eerste doelstelling het vertrouwen van de burger in de goede werking van het federaal administratief openbaar ambt te bewaren en te versterken door het ethisch en deontologisch gedrag van alle ambtenaren te stimuleren.

Ook de privé-sector heeft zich de voorbije jaren niet onbetuigd gelaten. Zo kan bijvoorbeeld verwezen worden naar de niet aflatende inspanningen van organisaties zoals het VBO, de Belgische tak van Transparency International en ICC-België. Deze organisaties onderstrepen de problematiek en zetten zich in voor bedrijven die zich in een klimaat van globalisering verder willen blijven inzetten voor een ethisch ondernemerschap.

¹⁸ Omzendbrief nr. 573 met betrekking tot het deontologisch kader voor ambtenaren van het federaal administratief openbaar ambt, B.S., 27 augustus 2007.

Daarenboven bestaat er een **interdepartementale werkgroep** bij de Dienst voor het Strafrechtelijk beleid die instaat voor de opvolging en uitvoering van de aanbevelingen van de OESO, de GRECO en de VN inzake corruptie. In deze werkgroep komen de belangrijkste partners in het Belgische anti-corruptiebeleid samen. Daarenboven is in de schoot van het College van procureurs-generaal en in zeer nauwe samenwerking met het Expertisenetwerk inzake economische, financiële en fiscale delinquentie een **Expertisenetwerk Corruptie** opgericht, dat de partners in het vervolgingsbeleid inzake corruptie samenbrengt. Er is immers nood aan informatie-uitwisseling en contacten tussen het preventieve en reactieve niveau en dit op een meer gestructureerde en geïnstitutionaliseerde wijze.

Ook dient een brug te worden geslagen tussen het publieke en het private niveau. De private sector dient meer bewust gemaakt te worden van het misdrijf corruptie en allerhande deontologisch onaanvaardbaar gedrag. Deze rol dient door de publieke sector waargenomen te worden, vandaar deze brochure.

Deze multidisciplinaire, geïntegreerde werkwijze om corruptie te bestrijden, begint stilaan zijn vruchten af te werpen. Zo is de impuls gegeven tot het wijzigen van de wetgeving inzake omkoping vanuit de hierboven beschreven interdepartementale werkgroep en hebben de leden, elk vanuit hun eigen expertise, meegewerkt aan de totstandkoming van deze nieuwe wet¹⁹. Stilaan wordt ook overleg mogelijk tussen alle beleidsniveaus, van federaal tot deelstatelijk.

¹⁹ *Wet van 11 mei tot aanpassing van de wetgeving inzake de bestrijding van omkoping, B.S. 8 juni 2007.*

Belgische administraties en verbonden

Hierna vindt u een overzicht van de belangrijkste partners in het anti-corruptiebeleid.

Federale Overheidsdienst Justitie

Waterloolaan 115

1000 Brussel

Tel.: 02 542 65 11

E-mail: info@just.fgov.be

Dienst voor het Strafrechtelijk beleid

FOD Justitie

Hallepoortlaan 5-8

1060 Brussel

Tel.: 02 542 74 23

Fax: 02 542 74 44

E-mail: dsb@just.fgov.be

Federale Politie

Directie Economische en Financiële Criminaliteit

Centrale Dienst ter Bestrijding van Corruptie (CDBC)

Notelaarsstraat 211

1000 Brussel

Tel.: 02 743 74 48 – 02 743 74 57

Fax: 02 743 74 08

E-mail: djf.cdbc@skynet.be

Federale Overheidsdienst Budget en Begroting

Bureau voor Ambtelijke Ethiek en Deontologie

Koningsstraat 138/2

1000 Brussel

Tel.: 02 212 37 11

Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en

Ontwikkelingssamenwerking

Karmelietenstraat 15

1000 Brussel

Tel.: 02 501 81 11

Federale Overheidsdienst Financiën

Contact Center

Tel.: 02 572 57 57

Verbond van Belgische Ondernemingen

Ravensteinstraat 4

1000 Brussel

Tel.: 02 515 08 11

Fax: 02 515 09 15

E-mail: info@vbo-feb.be

ICC Belgium

Stuiversstraat 8

1000 Brussel

Tel.: 02 515 08 44

Fax: 02 515 09 35

E-mail: info@iccwbo.be

Transparency International Belgium

Emile Jacquainlaan 135

1000 Brussel

Tel.: 02 509 00 31

E-mail: info@transparencybelgium.be

Links

Op onderstaande websites kan u bijkomende informatie vinden over het Belgische, Europese en internationale anti-corruptiebeleid.

- › FOD Justitie: www.just.fgov.be
- › DSB: www.dsb-spc.be
- › Federale Politie: www.polfed-fedpol.be
- › CDBC: www.polfed-fedpol.be/org/djf_ocrc/djf_ocrc_nl.php
- › Police on web: www.epol.be
- › FOD Begroting, Bureau Ambtelijke Ethiek en Deontologie: www.begroting.be
- › FOD Financiën: www.minfin.fgov.be
- › ICC Belgium: www.iccwbo.be
- › Verbond van Belgische Ondernemingen: www.vbo-feb.be
- › Corporate governance: www.corporategovernancecommittee.be
- › Transparency International: www.transparency.org
- › Transparency International Belgium: www.transparencybelgium.be
- › Wereldbank: info.worldbank.org
- › Internet Portal: www.business-anti-corruption.com
- › GRECO: www.coe.int/t/dghl/monitoring/greco/default_en.asp
- › OESO: www.oecd.org
- › VN-corruptie: www.unodc.org/unodc/en/corruption/index.html

Dienst Communicatie
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tel.: 02 542 65 11
www.just.fgov.be